

klaje pripomorejo. Kdor tega ne verjame, naj poštopa en kos mesa ravno zakljane živine s soljo, bo vidil kako se bo kerčiti začelo; kuharce to dobro véjo, kterim se ravno osoljena riba večkrat z rok zmuzne.

Povžita sol napravi tedaj več slin, več želodčniga in čevniga soka, pa tudi več žolca — tedaj pomnoži vse tiste soke, ki so kuharji povžite jedí. Ali še veliko delj seže moč soli, tako da se naredí potem veliko boljši krí, iz dobre kerví več in boljši mesó, mast, loj, obilniši molza itd., dlaka in volna postane gladka, živina je vesela in močna, da ji ne škodje vsaka reč. Vse to stori sol!

Dalje tudi skušnja uči, da sadeži in živinske stvari se dajo v solni vodi delj časa gnjilíne obvarovati, — da osoljeno suho mesó je mečji in ložej prebavljivo, — da kisló zelje, kislá repa tudi po soli svojo dobroto dobiva. Kar sol zunaj trupla dela, dela tudi v trupu.

Iz vsiga tedaj vidimo, kolikšno dobroto nam je Bog s soljó podelil, in kako kratkovidni so tisti, ki še dvomijo: ali je sol zares dobra in potrebna živini.

Drugo pot bomo pa povedali: kako, kdaj itd. naj se sol živini daje *).

(Konec sledí.)

Dva opomína kmetovavcam.

1. Dragi kmetovavci, ki ste imeli priložnost kaj divjiga kostanja nabirati, ali ste storili, kar smo vam v 26. do 35. lista Novíc svetovali? Žal bi nam bilo, ako bi bile besede Novíc o tem glas vpijočiga v pušavi!

2. Sadne drevesa so nam podarile spet letos na več krajih obilen pridelk. Kmalo jim bo poslednjeliste odpadlo ter bojo zaspale v prihodnjo rodovitnost. Poleti in o jeseni so one za nas delale, — delajmo, ko one počivajo, mi za-nje. Naj nam bo sadjoreja zlo zlo pri sercu! Stori mo tedaj o pozni jeseni, kar nam g. Pircov „vertnar“ po dobrih skušnjah priporoča: 1) preglejmo drevje dobro, da bomo gosencno zalego zatertli, naj bo v zavitim suhim perju ali pod staro skorjo ali kjer koli bodi; 2) okopajmo okolj dreves zemljo, da tistih gosenc zalego večidel pokončamo, ktere se v zemlji godé; 3) pobelimo vse odraslene drevesa z apnam, ktero bo vso gosencno zalego po deblu na enkrat končalo in metulje odvernilo, da v apneno drevó nikoli ne bojo zalege delali. Apno pokonča tudi mah in pomladí na čudno vižo drevesno kožo. Ni ga boljšiga pomočka, kakor je apno; brez velicij stroškov in z velikim pridam se dajo drevesa, ko so popolnoma listje zgubile, pobeliti; spomladanski dežji speró pobélo, in mah in vse boš po tem lože odpravil. — Kmetovavci! nikar ne zanemarite tega dela kmalo po vsih Svetih.

Nova gasivnica.

Dobre in pripravne gasivnice (Feuerspritzen) so pri ognju velika dobrota. Navadne gasivnice pa, ki veliko opravijo, so večidel drage, in potrebujejo večidel močne priprege.

Nek umen mož na Dunaji, A. Eichen po imenu, ki stanuje v predmestju Wieden, Favoritenstrasse Nr. 294, je znašel gasivnico, na ktero je cesarski privilegij dobil. Ker je g. Eichen svojo gasivnico vpríčo veliciga zbora Dunajske kmetijske družbe poskusiti dal in jo je tudi ta popolnoma poterdil, zamoremo verjeti, da je Eichenova gasivnica resničniga priporočila vredna, in zato jo hočemo nekoliko popisati.

Imenovana gasivnica je na vozičku z 2 kolesama, da jo zamore en sam človek brez konj lahko peljati — velika dobrota, ker ni treba ob ognju še le konj čakati in večkrat pomoči zamuditi.

4 ali 6 mož jo suče, ki zamorejo neprenehoma vodo 50 čevljev visoko brizgljati s pomočjo mehov pa clo na višavo 80 čevljev. O eni minuti brizglja tri vedre vode in pol. Opravi tedaj to, kar navadne gasivnice opravijo, ki 400 gold. in še več veljajo.

Ker tedaj Eichenova gasivnica le 240 gold. veljá, ji pride tedaj razun gori imenovanih dobrot tudi niska cena v hvalo.

Če pomislimo, da je po deželi veliko županij (so-sesk), ki clo nobene gasivnice nimajo ali jih ima več skupej le eno, ker si zavolj dragôte vsaka županija svoje gasivnice kupiti ne more, — in če vémo, da je na deželi zavolj nižjih pohíštev zadosti, če gasivnica na 50 čevljev visoko brizglja (šprica), nam bo očitno, da je ta nova gasivnica prav prav pripravna vsim županijem, večim kmetovavcam in vsim fabrikam, ki nimajo previsocih poslopij.

Za deželo se pa zamore ta gasivnica še prav posebno zato priporočiti, ker je ni treba popravl-jati, in dobra ostane, če tudi delj časa stoji.

To priporočilo sklenejo Dunajske kmetijske Novíce s tem, da pravijo: „Prav veseli bi bili, ako bi večkrat priložnost imeli, svojim bravcam tako dobro orodje priporočiti, kakor je ta gasivnica“.

Novičar iz slovanskih krajev.

Xp. Iz Celja. (Konec porotne sodbe zoper Ano Aleksander.) Po govoru g. postavnega zastopnika se oglasi zatožene zagovornik, g. dr. Forregger. Pred vsim réče, da je g. državni pravdnik s tolikšno prepričljivo krepostjo neveljavnost vsega tega pretresal, česar se je zatožena zavolj zavdanja Wurcelna natolevala, da njemu le malo ostane še pridjati. Začel je po tem svoj skoraj pesniško vstrojeni govor takóle: „Dekle o polnim cvetju mladosti, — izrejena v srečnih okolnostih, ki so ravno tako delječ od vertoglavne stopnje blišče visokosti in ošabnega bogastva, kakor od omamljive stiske žalostne revšine; — srečna tedaj v vsem, kar srečo domačinstva, mir in spravo družine stori — je pripeljana pred poroto, zatožena dvomora, dopernešenega nad svojima lastnima rednikama, nje nar večima dobrotnikama na zemlji, ktera sta, brez da bi bila po kervi k temu zavezana bila, nježno stvarico v cvetečo dekle odgojila, jo redila s polno ljubeznijo svojega serca, varvola s skerbjo veselega upa, le v nji in za njo živela“. Po tem uvodu je začel posamesne sumljíce z njemu lastno bistroumnostjo vničevati. Posebno je tega opomnil, da zatoženka ni nikakoršnega dostojnega vzroka imela, tako grozovito hudodelstvo dopernesti, ker plamen perve nar gorečniši ljubezni, v kteri še človek morišča pozabi, je v sercu zatoženke že zdavnej vgasnil. — Dalje razloži, da v tem, da je po strupu iskala in ga tudi kupila, ni nič krivega iskati, marveč je še dokaz njene nedolžnosti, ker je očitno, brez da bi bila skrivala, zdravnike za predpis mišice prosila, in tudi očitno v lekarnici le polovico predpisniga arsenika kupila, — saj bi bila scer v hudobnem namenu lahko skrivé od vsacega konjskega hlapca in popotnega prodajaca mišice dobila. — Konec svojega govora še pristavi: da že jasno obličje zatoženke je znamenje njene nedolžnosti, ker ni mogoče, da bi zamogla natora tako goljufati, da bi nepokojna vést po tacem hudodelstvu trupla in duše ne pokončala, — po dveletnem terpljenju v ječi ni vsahnilo cvetje njene mladosti, in dušne težave o preiskavi niso očesu vzele svíta mirne zavesti. Le dobri vesti je tudi kamen mehka blazína, in tamota ječe ji je hiša mirú“. „Po vsem

*) Na prošnjo nekiga pametniga kmeta: naj bi koristnost soli pri živinoreji enkrat prav »iz fundamenta« pretresli, smo spisali ta sostavek. Vred.